

Министерство за образование и наука -Биро за развој на образованието
Ministria e Arsimit dhe Shkencës - Byroja e zhvillimit të arsimit
Ministry of Education and Science – Bureau for Development of Education

PLANIRANJE, PRIPREMA, DAVANJE I PRAĆENJE DOMAĆIH ZADATAKA U PRVOM I ČETVRTOM RAZREDU

U skladu s novom Konceptijom osnovnog obrazovanja, kao i reformama u osnovnom obrazovanju koje iz nje proizilaze, prvi i četvrti razred ove školske 2021/2022. godine počinju implementacijom novih nastavnih programa. Novi nastavni programi imaju novi pristup poučavanju gdje su **interesi i potrebe učenika** u središtu nastave prioritet. Novine u vezi s procesom poučavanja prate se u davanju domaćih zadataka što se smatra jednim od načina razvoja samostalnog rada u učenju, sticanju navika i redovnosti u izvršavanju obaveza, kao i pripremi za samoobrazovanje. Otuda i potreba za ozbiljnim pristupom u planiranju, dodjeljivanju i provjeri.

Prvi ključni faktori za određivanje domaćih zadataka su: uzrast učenika i njihov kognitivni razvoj, kao i uslovi u kojima uče - u školi i kod kuće. Domaći zadatak nastavak je školskog rada i trebao bi: uputiti na sažetak zaključaka, biti povezan i osloniti se na učeničko iskustvo, tražiti od učenika da usvoji znanje višeg nivoa i veća postignuća.

Prilikom planiranja treba obratiti pažnju na nivo težine (nivo koji odgovara znanju i sposobnostima učenika), kao i na raznolikost dodijeljenih zadataka (problemski zadaci, prikupljanje informacija, prikupljanje materijala, praćenje pojava i procesa, eseji).

Prilikom dodjeljivanja domaćih zadataka nastavnik treba steći ubjeđenje da su učenici razumjeli upute i da će svi učenici samostalno raditi svoj domaći. U tu svrhu, prilikom dodjeljivanja domaćih zadataka, nastavnik/nastavnica mora biti siguran da:

- ciljevi su jasno definisani;
- zahtjevi su jasni za svakog učenika/svaku učenicu;
- domaći zadatak ima odgovarajući nivo težine;
- domaći zadaci učenicima neće oduzeti mnogo vremena kod kuće.

Takođe, nastavnik/nastavnica treba da:

- dade spisak potrebnih materijala za pripremu domaće zadaće;
- pripremi dodatne zadatke za učenike koji žele veći izazov;
- pripremi specijalizirane zadatke za učenike koji imaju problema u određenoj oblasti;

Važan segment je praćenje i ocjenjivanje domaćih zadataka. Nastavnik/nastavnica bi trebao/la pratiti izvršavanje domaćih zadataka svakog učenika/učenicu, davati pravovremene povratne

Министерство за образование и наука -Биро за развој на образованието
Ministria e ArsimitdheShkencës - Byroja e zhvillimit të arsimit
Ministry of Education and Science – Bureau for Development of Education

informacije o učenju i postignućima, poticati samorefleksiju i samoprocjenu, pomagati mu/joj u postavljanju ciljeva učenja i davati upute kako ih postići.

Praćenje napredovanja i postignuća učenika u izradi domaćih zadataka omogućava nastavnicima da razmisle o svom radu, ocjenjujući efikasnost pojedinačnih nastavnih pristupa u smislu njihovog doprinosa postizanju postavljenih ciljeva učenja. Dokumentiranje učeničkog napretka i postignuća omogućava nastavnicima da uključe roditelje/staratelje u objektivniju analizu postignuća, ali i u sljedeće korake u učenju svoje djece.

Prvi razred

U dijelu boravka u školi kada se učenici posvećuju i ostvaruju druge aktivnosti, nastavnik planira i provodi aktivnosti kroz koje će učenici na različite načine ponavljati, vježbati ili dodatno raspravljati i tumačiti ono što su naučili tog dana. Posebno je važno naglasiti da je za učenike ovog uzrasta važno razviti psihološke funkcije potrebne za obavljanje produktivnih aktivnosti učenja, a ne samo treniranje vještina. Prema ovome, za učenike prvog razreda nisu predviđeni domaći zadaci. Umjesto toga, nastavnik sa učenicima realizira aktivnosti kao što su:

- čitanje i slušanje - učenici moraju naučiti pažljivo slušati, a zatim moći o tome govoriti. Aktivnosti za slušanje i razgovor o tekstovima koji odgovaraju uzrastu i interesovanjima učenika prvog razreda je dobar početak za razvoj interesa i želje za čitanjem. Pozitivan stav prema čitanju proizići će iz dobro osmišljenih aktivnosti, kao i iz dobro odabranog čtiva;
- aktivnosti za predstavljanje shvaćenog - učenike treba poticati da se izraze u mediju koji im odgovara: crtanje, boja, pokret itd.
- aktivnosti kojima se izražavaju osjećaji koje učenici imaju dok rade nešto u školi;
- aktivnosti vezane za razvoj pamćenja vizuelnih slika slova/brojeva. Nastavnik organizira aktivnosti u kojima će tražiti od učenika da na tastaturi računara, u slikovnici, u udžbeniku pronađu različita slova/brojeve. Takođe je dobro da učenik može stvarati slova i brojeve koristeći plastelin i druge materijale;
- aktivnosti za globalno čitanje tokom prve polovine godine, čitanje natpisa, oglasa u prodavnicama ili registarskih oznaka automobila;

Министерство за образование и наука -Биро за развој на образованието
Ministria e Arsimit dhe Shkencës - Byroja e zhvillimit të arsimit
Ministry of Education and Science – Bureau for Development of Education

- активности u kojima se, pored postavljanja otvorenih pitanja, prepoznaju tačni i lažni i daju tačni odgovori, postavlja se pitanje zašto, sa podsticajem da se objasni. Na primjer, „*Zašto je četiri plus četiri jednako osam?*“
- активности koje omogućavaju učenicima da steknu iskustvo u vezi sa onim što uče, postanu svjesniji svog znanja i shvate da škola nije jedino mjesto na kojem se mogu dobiti informacije i naučiti nešto. Na primjer, *učenik sadi sjeme i brine se o njemu.*

Za učenike prvog razreda nisu planirane nikakve aktivnosti, ali ipak, roditelji/staratelji kao jedan od aktera trokuta: učitelja, učenika, roditelja, moraju biti u toku sa onim što se dešava sa njihovim djetetom i njegovim napretkom, kao i mogući problemi sa kojima se suočava. U tu svrhu, stalna komunikacija s roditeljima/starateljima je ključna i neophodna.

Četvrti razred

Za učenike četvrtog razreda predviđeni su domaći zadaci, u smjeru postizanja nacionalnih standarda, rezultata učenja, usaglašeni s učeničkom uzrašču i predviđenim vremenom za njihovu realizaciju.

Očekuje se da će se sve planirane aktivnosti završiti u školi, a ostali dio kod kuće, koji ne traju duže od 40 minuta. Aktivnosti bi trebale biti različite svaki dan i obuhvatiti sve predmete (pri tom ne treba misliti da se mora imati aktivnosti za svaki predmet kojima će se ponavljati ono što je naučeno, nego u onom dijelu gdje nastavnik smatra da ima potrebe ili od interesa učenicima)

Prijedlog aktivnosti za realizaciju sa učenicima četvrtog razreda:

- активности koje učenika/učenicu stavljaju u problematične situacije koje dovode do produblivanja učenikovog učenja, koje zahtijevaju njegovo mišljenje i stav potkrijepljen dokazima, što će omogućiti veću aktivnost i angažman. Primjer: učenici mogu prikupljati podatke o nekim dugoročnim projektima, ovisno o njihovom predznanju i vještinama, te naravno interesima. Kako bi se potaknulo kreativno i kritičko mišljenje i potaknuli viši misaoni procesi, domaći zadaci trebaju biti u obliku istraživanja o određenom problemu, hipotezama, projektima, rješavanju problema i otvorenim zadacima i slično. Sve aktivnosti učenika trebaju biti usmjerene na samootkrivanje pojmova, procesa i pojava;

Министерство за образование и наука -Биро за развој на образованието
Ministria e ArsimitdheShkencës - Byroja e zhvillimit të arsimit
Ministry of Education and Science – Bureau for Development of Education

- Uključivanje porodice u domaći zadatak trebalo bi učiniti nakon sagledavanja uslova u kojima učenici žive i uvažavanjem njihovih specifičnosti društvenog i materijalnog karaktera i posjedovanja digitalne tehnologije.
- Davanje odgovarajućeg broja domaćih zadataka: Učenici ne bi trebali dobivati upute za domaći: „Riješite zadatke 1 do 10 na stranici 25 udžbenika matematike“. Umjesto toga, mogu se izabrati tri ili četiri problema koji omogućuju primjenu vještina; ili ponuditi učenicima da odaberu domaću zadaću; ili da ih zamole da napišu tri zadatka iz matematike, jer sastavljanjem problema učenik razmišlja o načinu na koji ga rješava;
- Čitajući materijale s kojima se susreću u svakodnevnom životu: reklame, brošure, letke, rasporede, repertoare i uočavanje informacija iz njih. Na taj način učenici mogu lakše postići očekivane ishode učenja ako nauče ono što nauče kao relevantno i korisno, odnosno kao nešto što mogu donijeti u relaciji sa svakodnevnom životu;
- slušanje, čitanje i kazivanje tekstova iz knjiga, novinarskih članaka, informacija sa blogova i provjerenih web sajtova;
- domaći zadaci koji omogućuju učenicima da integriraju znanja iz više predmeta i primijene ih u rješavanju problema iz svakodnevnih situacija, kao i da razviju svoje potencijale i kreativne sposobnosti. Na primjer, učenici istražuju koji je otpad u svojoj okolini najopasniji za prirodu.

Digitalizacija u obrazovanju otvara nove mogućnosti za stvaranje različitih aktivnosti koje je potrebno uskladiti s digitalnim kompetencijama učenika koji će se polako razvijati. Prema tome nastavnik može planirati i dodjeljivati domaće zadatke na nekoj od digitalnih platformi.

Detaljnija uputstva o tome kako planirati i implementirati domaće zadatke na daljinu mogu se pronaći u Uputstvu za metodiku učenja na daljinu u osnovnom i srednjem obrazovanju, dostupnom na sljedećem linku:

<https://www.bro.gov.mk/wp-content/uploads/2021/03/Upatstvo-za-metodika-za-nastava-na-dalecina-1.pdf>